

استان به استان
اگر نرخ مشارکت
یا بیکاری
زنان بررسی
شود در برخی
استان‌ها بویژه
سنی نشینان
مثل کردستان،
سیستان و
بلوچستان بعد
فرهنگی خود یک
مانع اصلی برای
زنان است

زن و مرد مشخص است و اگر تاریخی بررسی شود، کشورهای پیشرفته و ایران چون ساختار تولید مبتنی بر توان فیزیکی بوده مردان حضور بیشتری داشته‌اند، ولی هنگامی که ساختار تولید تغییر می‌کند و بحث تخصص مطرح می‌شود، دانش و هوش مصنوعی دیگر نقش فیزیکی را کمتری کند.

الان در عرصه‌ای که در بازار کار ایران وجود دارد، جهشی که باید در بازار کار ایران اتفاق بیفتد هنوز پیش نیامده است، یعنی ساختار تولید ما باید مبتنی بر دانش و تخصص باشد اما نیست و تکنولوژی که در سطح تولید داریم پیشرفت آنچنانی نداشته است.

کمی قبل تر از ۷۰ درصد زنانی گفته شد که به دلیل مسائل شخصی، رغبتی به کار ندارند و گفتیم که باید یک سری سیاست‌ها و مهارت‌ها را انجام دهیم. بنابراین می‌توان گفت این فشار از زنان به دلیل مشکلات فرهنگی مشارکت اقتصادی ندارند؟

یک بعد از کار زنان به فرهنگ برمی‌گردد. استان به استان اگر نرخ مشارکت یا بیکاری زنان بررسی شود در برخی استان‌ها بویژه سنی نشینان مثل کردستان، سیستان و بلوچستان بعد فرهنگی خود یک مانع اصلی برای زنان است. در این زمینه هم کاری انجام نشده است. در بعد فرهنگی نیز نه از لحاظ تبلیغات صدا و سیما، نه از نظر کتاب‌های درسی و نه در شبکه‌های اجتماعی و بنسازای اقدامی انجام نشده و از نظر اجتماعی برای آن گامی برداشته نشده است. اگر ترکیب دولت را هم بررسی کنیم اغلب آن‌ها مردان تشکیل می‌دهند. بررسی مسأله اشتغال زنان به صورت مقاله و روی کاغذ خوب است اما در عرصه تصمیم‌گیری کشور ما واقعاً این تفکر وجود ندارد.

در انتها حرفی باقی مانده تا اضافه کنید؟

تحلیل من است که واقعاً روی توانمندسازی و تقویت بانوان کار کنیم، آنها خود توازن بین کار و زندگی را پیدا می‌کنند. ترس از این تعادل نداشته باشیم که اگر زن وارد بازار کار شود از زندگی اش بماند. بسیاری از مسئولین این توجیه را دارند که اگر زن وارد بازار کار شود از زندگی بازمی‌ماند، من واقعاً این را قبول ندارم. ما خودمان سنگ می‌اندازیم. شما دولت را هم نگاه کنید ۷۰ تا ۸۰ درصد آقایان هستند، در قوه مقننه نیز همینطور است، بنابراین در حوزه تصمیم‌گیری نیز حضور بانوان پایین است. بنابراین توصیه می‌شود در راستای فرمایش مقام معظم رهبری مبنی بر رونق تولید در سال ۱۴۰۲، از مشارکت حداکثری زنان در فعالیتهای اقتصادی و نظام تصمیم‌گیری کشور استفاده بشود.

مردان. نکته بعدی این است که در بین زنان طول مدت بیکاری معمولاً طولانی‌تر است، یعنی اگر زنان، کاری متناسب با خود را پیدا نکنند معمولاً صبر نمی‌کنند، آقایان معمولاً صبر نمی‌کنند دلیل هم دارد. ممکن است یک زوج هر دو دکتری داشته باشند، زن ممکن است صبر کند تا کار متناسب با تحصیلات خود را پیدا کند، ولی مرد به دلایل فرهنگی حاکم بر کشور صبر کمتری دارد چون باید منبع درآمدی داشته باشد تا بتواند مخارج زندگی را تأمین کند. بنابراین طول مدت بیکاری برای زنان بویژه در قشر تحصیلکرده بیشتر است.

بحث بحران‌ها و اعتراضاتی که ایجاد شد در اشتغال زنان تأثیر زیادی گذاشت؟

از نظر اجتماعی می‌توان گفت بله، ولی از لحاظ بازار کار، هنوز تأثیر آن را ندیده‌ام. غالب اتفاقاتی که در پسا کرونا افتاد که هنوز وضعیت کار زنان در وضعیت خوبی قرار نگرفته است، به دلیل همان عقبه‌ای است که گفتم. زنان خود جوش کار راه‌اندازی کرده بودند و استخدام بخش خصوصی نبودند که با اتمام کرونا دوباره به کار برگردند. با وقوع کرونا نه حمایت مالی از این مشاغل شد و نه آنها شناسایی شدند چون معمولاً غیررسمی بودند، بنابراین هدایت هدفمندی نداشتیم. در سال ۱۴۰۱ با شوک‌های ارزی که اتفاق افتاد و همچنین افزایش سطح جهانی قیمت‌ها باعث شد حتی اگر زنی بخواهد به صورت خود جوش وارد بازار کار شود شرایط برای او سخت باشد. از سوی دیگر سیاست‌هایی برای ایجاد شرایط اشتغال زنان اتخاذ نشده است پس با شرایط برابر با سال‌های قبل از کرونا، ولی در شرایط سخت‌تر قرار گرفته‌اند.

مشکل دیگری که وجود دارد این است که خانم‌ها اگر وارد کار نیز شوند این شغل پایدار نخواهد بود که این ممکن است به دلیل شرایط اقتصادی آنها باشد یا ممکن است به دلیل شرایط اجتماعی و سیاست‌گذاری‌ها باشد.

این ناپایداری‌ها را نه تنها در بخش خصوصی که در بخش دولتی نیز شاهد هستیم. زنان پس از مرخصی زایمان، دیگر جایگاه قبل را ندارند. در فیلدهای تخصصی وقتی یک زن ۹ ماه مرخصی زایمان می‌رود قطعاً دیگر جایگاه قبل را ندارد پس به جای اینکه از آن فضا وارد شویم که فرد ۹ ماه به مرخصی برود، می‌شود روی کارهای دیگر فکر کرد. مثلاً اگر زنی یک ماه مرخصی زایمان رفت کار پاره‌وقت برای او تعریف شود تا همکاری او با مجموعه قطع نشود و در جریان کارها باشد. این موضوعات به نظر من مهم‌تر است.

غیر از این باید به بخشی‌نگری هم دقت شود. تفاوت فیزیکی